

maa sige, paa dem, der ikke have opnaaet Juldmyndighedsaalderen, eller med andre Ord at forhindre dem i at bruge deres egne Kræfter i deres egen Gjeneste, sjørend de opnaa denne Alder. Jeg tør ikke have nogen bestemt Mening om, hvorvidt den i Næringslovens § 16 indrømmede Frihed virkelig har havt skadelige Følger for Kjøbstæderne, saaledes som det er fremhævet af Kjøbstadskommissionen. Jeg har imidlertid siden 1ste Behandling havt Leilighed til at tale med ikke saa Kjøbstadsbeboere, og de have overfor mig erklæret, at Næringsloven ganske vist i de første Aaringer, efterat den var gennemført, havde til Følge, at mange unge Mænd nedsatte sig, om hvilke det til Tab og Skade for dem selv viste sig, at de ikke kunde bestaa, men at en saadan Lyst nu i Allmindelighed er betagen de Unge. De nedsatte sig ikke nær saa hyppig, som Tilfældet var i de første Aar, efterat Næringsloven var udfkommen. At noget Saadant kan finde Sted, som Kommissionen har udtalt, tør jeg ikke negte; men jeg tvivler om, at Grunden dertil kan siges i den lette Udgang til Erhverv. Jeg tror, at det hidrører fra noget Andet, der er gennemgaaende over det Hele, en vis Letfærdighed, om jeg saa maa sige, som den senere Tid har ført med sig. Det er ikke let at afgjøre, hvort Feilen ligger; men det er min Tro, at Grunden er den, jeg har anført. Jeg skulde som sagt ikke have foreslaaet nogen Forandring i Lovforslaget for Kjøbstædernes Vedkommende, dersom jeg ikke ved at stille Forslag for Landet alene vilde være kommen til at stille mig forskjellig Ligeoverfor Land og Kjøbstæder, saa at man kunde have sagt, at der blev arbeidet hen til at begunstige de Første paa de Sidstes Befordring; men skulde de Herrer, forsaavidt mit Forslag vedtages, ville fastholde Lovudkastets Bestemmelse for Kjøbstædernes Vedkommende, saa skal jeg gjerne gaa med dertil. Overfor Landet maa jeg derimod ubetinget tilraade ikke at beholde denne Bestemmelse. Der er utallige Forhold, hvor den der vilde virke uheldig. En ung Mand mellem 20 og 25 Aar kan paa Landet sysselsætte sig med et lille Haandværk til samme Tid, som han driver et lille Agerbrug eller hjælper sine gamle Forældre med at drive et saadant. Paa den anden Side kan det indtræde, at han ikke en Gang kan faae Arbejde hos sin gamle Mester. Der er Exempler paa, at saadanne unge Mænd arbejde for Haandværkere eller Søndlende i en By, og earnære sig godt derved, og jeg tror derfor ikke, at der for Landet er Anledning til at gjøre denne Indskrænkning, men at den der kan volde megen Fortræd. Jeg skal altsaa anbefale nu at udstemme § 5, hvorimod jeg skal være villig til at stemme for, at den senere kommer ind for Kjøbstædernes Vedkommende, forsaavidt det skulde blive foreslaaet.

Om mit andet Vindringsforslag under Nr. 6, som gaar ud paa, at § 8 udstemmes, skal jeg blot sige, at jeg ikke har funnet overbevisende mig om, at

det skulde være tilraadeligt at forbyde Krammarleder. Jeg skal villig indrømme, hvad der er fremhævet af Kommissionen, at der til disse Markeder søres mange flette Varer; men paa den anden Side er det vist, at der ogsaa kommer mange gode Varer. Det er mig bekendt, at mange Haandværkere ikke blot fra mindre Kjøbstæder, men ogsaa fra Landet, finde Affætning paa Markederne for Varer, tilvirkede paa Liden, hvor de ellers maatte gaa ledige. Der er utallige Haandværkere, der egentlig kun tilvirke beskillede Varer, men Lidenne kunne være saadanne, at de maa tilbanne Varer for egen Regning, og naar Affætningsforholdene ere meget indskrænkede for disse Haandværkere, — være sig i Kjøbstæderne eller paa Landet — saa have de ikke let ved at affætte saadanne Varer, naar de ikke have Leilighed til at søge et Marked, hvor Varerne kunne sælges. Naar Kommissionen har peget paa, at Markederne ere gaede over til at blive Jorlystesteder, saa skal jeg ikke negte det; men det er ikke paa Grund af, at der søres Varer dertil, men det er fordi de Herrer i Kjøbstæderne efter min Opfattelse ere altsor villige til at indrømme alle Slags Sjøgler, eller hvad jeg skal kalde dem, Plads paa Markedet. Naar der kommer en Bjørnetrækker eller En, der vil vise en Ubetat frem, saa faar han strax Plads. Ganske vist er det Noget, som Jolk løbe efter, fordi de sjeldent komme til at se Saadant; men ville de Herrer affætte dette, saa vil Markedet faae en anden Karakter. Endnu skal jeg tilføie, at jeg vilde anse det for heldigt og for Noget, der maatte ogsaa vilde bidrage til, at Markederne fik et andet Udseende, hvis vi indskrænkede Krammarledet saaledes, at kun de der bo i vedkommende Stift eller Amt, hvor Markedet afholdtes, maatte falholde Varer. Det vilde forhindre, at de, der i Reglen tilføie de flette Varer, indsaandt sig. Der kommer fra Kjøbenhavn og alle Kanter Næringsdrivende og søge at affætte Varer paa Markedet; men Udgangen vilde være affaaren dem ved den nævnte Bestemmelse. Jeg kunde være gaaet med til at forbyde enhver Ombæren af Varer, om jeg end maa erkjende, at det vil rømme Mange haardt, der afsætte Husflidsprodukter. Det er jo vanskeligt at skjæle mellein, hvad der er Husflidsprodukter, og hvad der er tilvirket i Haandværk, og paa Grund af denne Vanskelighed kunde jeg være med til at ledes at luffe for Ombæren af Varer. Men netop af Hensyn hertil maa jeg endnu stærkere holde paa, at der kan blive en Leilighed til Affætningen af Varerne tilbage, til hvilken de Naagjældende kunne ty, nemlig Krammarledet. Derfor de Bestemmelser, der i det Hele gaa ud paa at knytte Affætningen til det Sted, hvor Vedkommende bor, er der et Forhold, som jeg ikke kan Andet end fremhæve som Modsetning dertil. Der findes fire store Varelatterier i Kjøbenhavn. Det er nu neppe stemmende med denne Bestræbelse efter, at Affæt-